

Juridische aspecten winterskiffen.

We hebben als vereniging al in 2009 vastgesteld dat roeien op koud water in eenmansboten en ongestuurde 2- (winterskiffen) veel gevaarlijker is dan in water van zwemtemperatuur. Daarom is winterskiffen toen verboden. Er is in 2019 een dispensatieregeling opgesteld voor roeiers die willen trainen voor een winter- of voorjaarswedstrijd. Vanuit de vereniging is gevraagd om verruiming van die regeling. Onderstaand probeert de juridische aspecten daarvan in kaart te brengen.

Er zijn diverse juridische invalshoeken te bedenken bij het onderwerp "winterskiffen":

- strafrecht: wie is waarvoor verantwoordelijk en wordt gestraft als hij/zij nalatig is geweest?
- civiel recht c.q. aansprakelijkheid: wie draait er op voor de financiële gevolgen van een ongeluk?
- verenigingsrecht: waar houdt de aansprakelijkheid van de vereniging op en begint de persoonlijke aansprakelijkheid van de bestuurders?

Uitgangspunt: Winterskiffen is gevaarlijk. Het is echter in Nederland niet verboden om gevaarlijke sporten te beoefenen. Dat mag ook in verenigingsverband. In principe aanvaard je als sporter vrijwillig het risico dat bij die sport hoort. Een vereniging die een dergelijke sport aanbiedt is dan ook niet aansprakelijk voor alle ongelukken die daarbij kunnen gebeuren. Een vereniging is wel aansprakelijk voor ongelukken die ze had kunnen voorzien en had kunnen voorkomen met de haar ten dienste staande middelen - uiteraard zonder daarbij het bedrijven van de sport te blokkeren.

Een voorbeeld: een parachuteclub is niet aansprakelijk als door een onverwachte windvlaag twee parachutes in elkaar gedraaid raken en beide springers neerstorten. De vereniging is wel aansprakelijk als een leerling neerstort omdat diens parachute niet correct was opgevouwen - dat is iets waar de vereniging op toe hoort te zien; de bestuurders moeten er voor zorgen dat dat er effectief toezicht is.

Roeien in de winter is in Nederland niet verboden. Ook skiffen in de winter is niet verboden, en ook de KNRB geeft geen bindende of niet-bindende adviezen ter zake. - ze staan wedstrijden in de winter gewoon toe. Niettemin kunnen we zelf inschatten dat de risico's duidelijk verhoogd zijn; Skiffs (en ongestuurde 2- boten) slaan makkelijker om dan andere boottypen en de gevolgen van omslaan zijn in de winter veel ernstiger dan in de zomer. Daarom heeft de vereniging dan ook op eigen gezag een winterskiff verbod ingesteld. Daaruit volgt dan automatisch dat de vereniging een aanvullende verantwoordelijkheid heeft als ze toch, via een dispensatieregeling, boten ter beschikking stelt voor winterskiffen. We hebben zagezegd een zorgplicht. De vereniging moet dan alles doen wat in redelijkheid van haar gevraagd kan worden om de gevolgen van omslaan zoveel mogelijk te beperken. Het is niet mogelijk op voorhand aan te geven wat je dan allemaal moet doen; er is nou eenmaal geen regelgeving en ook geen jurisprudentie. Dus moeten we zelf bedenken wat in redelijkheid verwacht mag worden.

En als we dat dan bedacht hebben, moeten we het ook doen. Het bestuur moet erop toezien dat alles daadwerkelijk gedaan wordt. Doen we het niet en er vindt een ernstig ongeluk plaats, dan kan de vereniging aansprakelijk gesteld worden voor de gevolgen. Bij grove nalatigheid of onzorgvuldigheid kunnen bestuurders zowel strafrechtelijk vervolgd worden als persoonlijk aansprakelijk gesteld worden. En je mag ervan uitgaan dat Justitie een onderzoek in gaat stellen bij fatale of zeer ernstige ongevallen, dus alles wat we doen moet gedocumenteerd zijn. Alleen dan kan de vereniging aantonen dat we alles gedaan hebben wat in redelijkheid verwacht mag worden. Als dat allemaal op orde is, is de kans groot dat Justitie afziet van vervolging en dat er een aansprakelijkstelling van de vereniging niet gehonoreerd wordt.

Maar let wel: "de kans is groot et cetera"; de kans is niet nul . Een Officier van Justitie kan ten allen tijde beslissen om toch een vervolging in te stellen en het aan de rechtbank overlaten om de vraag te

beantwoorden of je in het onderhavige geval als vereniging c.q. als bestuur voldoende gedaan hebt. En als de familie van een slachtoffer de vereniging aansprakelijk wil stellen kan je ze niet tegenhouden, dus ook dat juridische traject zal dan doorlopen moeten worden. De leden van de vereniging moeten er ook rekening mee houden dat alleen al het onderzoek van de politie, om vast te stellen of er al dan niet een strafbaar feit is gepleegd, buitengewoon belastend is voor de bestuursleden.

Kortom, de vereniging c.q. het bestuur kan zich niet vrijwaren van juridische gevolgen, maar we kunnen wel in redelijkheid een pak maatregelen bedenken dat winterskiffen mogelijk maakt en de gevolgen van een eventueel ongeval zoveel mogelijk beperkt. En als we dat ook uitvoeren zijn juridische gevolgen onwaarschijnlijk.